

СТАНОВИЩЕ

За дисертацията на кандидата Филип Стоянов Гайдов
На тема:

СТЪКЛО И СВЕТЛИНА, БЛАГОРОДСТВО
И ОБЛАГОРОДЯВАНЕТО. ШЛАЙФ

НАЦИОНАЛНА ХУДОЖЕСТВЕНА АКАДЕМИЯ

Катедра „Дизайн на порцелан и стъкло”

Рецензент: хон. проф. Румен Минчев Райчев

Кандидатската дисертация на Филип Стоянов Гайдов представлява един обемист и съдържателен труд. Той е добре структуриран и увлекателно написан. Съдържа богата научна информация и професионален естетически критерий за оценка на художествен продукт .

В началото на труда си Гайдов ни представя широко разработена информация за откритието и използването на стъклото в Египет и Средния изток преди повече от 5000 години. И така в около четиридесет страници автора ни въвежда увлекателно в историята на стъклопроизводството през Античността, Средновековието и Ренесанса, през всички епохи и стилове до наши дни.

Той отбелязва видовете производства, постепенните усъвършенствания, стилите белези, развитието на научното познание, технологиите и художествено-естетическите вусове в различни епохи.

Характерна и важна черта на настоящият труд е изключителната лекота и дори поетичност с която се навлиза в обяснението на оценката за естетическото въздействие на стъклото като художествен продукт.

Гайдов разкрива своето личностно емоционално усещане за взаимовръзката на стъклената прозрачност със светлината, като убедително я материализира в черта на въздействието на ефекта имащ вече обективен характер. Цитирам едно негово определение от текста: „ тук божественият разум закономерно се потапя в блясъка на материята и силата на идеята”.

Макар , че определя другата по прозаична и делнична страна на същността на стъклото като продукт, тя също е предмет на научни изследвания в неговият труд.

Точно научните доказателства и резултати показват неизменната необходимост за твореца да притежава знания за професията си, които разгръщат повече неговите професионални възможности.

Гайдов доказва своя професионален опит, развивайки въпросите в своя труд за същността на феномена стъкло. Тези и други характеристики допринасят за вникване в естетиката на материала стъкло, символиката на образите и формите изградени от прозрачната материя като въздействие на прекрасното.

Научните изследвания засягащи развитието на оптиката са разгледани от автора както в исторически план, така и като предназначение и употреба на стъклото.

Използваното определение „Геометрията на стъклото следва геометрията на природата” е с преносно значение за прилагане на природните закони в човешката дейност, в естествения ход на създаване на различни стъкломаси. Определя успешните реализации на шедеври в получаване на естетически постижения на продукти от стъкло.

Разглежда оптичните закони като начало на развитието на практическата оптика и оптиката като развитие и приложение на науката за природата на светлината – обширен дял от физиката. Обяснява, че посредством стъклото са установени оптичните константи. Въвежда тълкуванието за теоретичната обосновка на процесите на отражение и пречупване на светлинните лъчи преминаващи от оптически рядка в оптически плътната среда на стъкломасата.

Доста поетично е изградено обяснението за „множеството оптични явления и свойства на светлината”. Видовете различия са обяснени чрез спектрите на проникване и поглъщане, разсейване и луминисценция за установяване на състава на веществата и пр.

Развива в естетичен план анализ на творческия акт на работа с прозрачната материя. Емоцията от допира и работния акт има своите измерения и конкретна база.

В материала е отделена важна част за представянето на Шлайфа като най-присъщ и емблематичен метод за „облагородяване” на стъклото.

Представени са някои от техниките на метода, необходимите консумативи за съответната обработка с описания. Веднаж запознати с механиката и обработката на Шлайфа, казва докторанта, усещането за красота и заинтригуваната творческа инвенция, правят следващата отговорна крачка в изследването на прозрачността.

На базата на формалния и колористичен анализ са очертани от Гайдов границите на видимостта – стъклото като активно пространство.

Представя се като една реалност – взаимодействие между стъкло и светлина. Тази част от материала е наситена с поетичност, израз на съпричастност и отношение на автора към професията. Споделя отношението си към стъклото като естетическо и емоционално възприятие.

Гайдов разглежда в своя труд и професионалното си отношение към стъклопроизводството, очертава развитието на съвременния дизайн, стимулиране на иновациите, грамотното прилагане на нови пропорции към стъклените образци и нетрадиционни способности към шлайф и гравюра.

Сумирайки всичко казано до тук за качествата на дисертационния труд на Филип Гайдов смятаме, че той развива подробно едно изчерпателно изследване от гледна точка на научното познание, както обяснено със средствата и значението на професията, така и като художествено естетическото познание за композиционните методи, гарантиращи създаването на функционално естетичен краен продукт.

Представените пред нас приноси на дисертацията са сумарно достатъчни да отразим чудесното си впечатление от един научно обоснован труд. Един труд, който е наситен не само с бликащ творчески ентузиазъм, но и една емоционална изповед на художник – творец, който гори от желание за работа, приемащ своята мисия като послание.

Нашето становище е, че този труд допринася за възходящото развитие на научно-творческите кадри в професионалното развитие в катедра ”Дизайн на порцелан и стъкло”.

Предлагаме пред уважаената изпитна комисия, кандидатската дисертация на тема „Стъкло и светлина. Благородство и облагородяването. Шлайф.” на кандидата Филип Стоянов Гайдов да бъде гласувана за присъждане на образователната и научна степен „Доктор”.

Рецензент: .....

Проф. Румен Минчев Райчев